

De Postrijder der provincie Limburg

MEN SCHRIJFT IN

te Tongeren bij M. COLLÉ, uitgever en eigenaar van dit blad, groote Markt, n° 51.

verschijnende dinsdags, donderdags en zaterdags.

ABONNEMENT

binnen de stad, 7 fr. per jaar.
buiten de stad, 8 fr. „
Een blad afzonderlijk 15 centiem.
Aankondigingen 15 centiem per
drukregel.

TONGEREN, DEN 14 SEPTEMBER.

De kiezingen zijn voorbij. Er blijft niets anders meer te doen dan eenen burgemeester en een koppel schepenen te noemen.

De gemeente raad, zegt de *Vedette*, bestaat uit zeven liberalen: MM. de Tiecken, Bailly, Hardy, Ghinéau, François, Licops en Van Herckenrode;

Uit drie katholieken: MM. Vroonen, Daris en Coart;

Uit eenen (noemt hem gelijk gij wilt): M. Perreau.

Volgens alle recht en rede moet de liberale meerderheid eenen burgemeester en eenen schepen leveren, terwijl de katholieke minderheid recht heeft om door eenen schepen vertegenwoordigd te zijn. De gezonde rede duidt deze oplossing aan.

Inderdaad de liberale meerderheid is niet zoo buitengewoon sterk in den gemeente raad om te kunnen vereischen dat aan haar alleen de drie zetels van het schepenen collegie worden toevertrouwd. Zij heeft de meerderheid in den gemeente-raad, zij mag natuurlijker wijze de meerderheid hebben in het collegie van burgemeester en schepenen.

Maar de minderheid, die drie leden telt, mag deze rechtvaardiger wijze, geheel en al er uit gesloten worden?

Dat de liberalen eenen burgemeester en eenen schepen hebben en dat de derde plaats aan eenen katholieken raadsheer gegund worde, ziedaar het stelsel volgens hetwelk alle rechtmatige eischen kunnen voldaan worden.

Men herinnert zich dat er slechts een verschil van een tiental stemmen geweest is tusschen de katholieke en de liberale kandidaten, zoodat men kan zeggen dat de partijen van gelijke sterkte zijn. Zou het nu rechtvaardig zijn dat de liberale partij eenen burgemeester en twee schepenen had, terwijl de katholieken geen enkel lid in het collegie van burgemeester en schepenen zouden tellen?

De *Vedette*, die altijd gereed is om alle liberale ongerijmdheden te ondersteunen, houdt *moridicus* staande dat alle leden van 't collegie van burgemeester en schepenen tusschen de liberalen moeten gekozen worden. Te Antwerpen, te Mechelen, te Namen en te Leuven, zegt zij, heeft het gouvernement wel alle leden van het schepenen collegie tusschen de liberalen moeten noemen; zulks moeten wij ook vereischen te Tongeren.

Maar, allerbeste *Vedette*, gij vergeet dat de zaken heel anders stonden in die steden dan hier. Te Antwerpen waar de raad uit 31 leden bestaat, zijn 50 liberalen en een katholieke gekozen. Te Leuven is de raad samengesteld uit 20 liberalen en eenen katholieken, te

Mechelen is het ook al zoo. Wij willen heel goed gelooven dat in die steden het gouvernement zijnen keus op liberalen doet vallen.

Maar dunkt u dat het in Tongeren ook zoo is? Wij, voor ons deel, denken dat de katholieke minderheid in den raad aanzienlijk genoeg is om aanspraak te kunnen maken op eene schepens plaats. Al wie zich door geene politieke driften laat verleiden moet van het zelfde gedacht zijn.

Is het niet ongehoord dat onze liberalen M. Perreau willen burgemeester maken? Over drie maanden was M. Perreau nog voorzitter der *Katholieke Vereniging*. Op eenen schoonen dag, vreezende van niet herkozen te worden, verlaat hij zijn katholiek vaandel, hij loopt met zak en pak naar den vijand over, hij zet alle pogingen in het werk om de katholieke kandidaten te doen mislukken en om de liberalen te doen zegeprelen. En die fameuse tongersche liberalen die voor overtuigde politieke mannen willen doorgaan, die stellen zulken onbeschaamden verrader voor, om er een burgemeester onzer stad van te maken.

M. Perreau heeft de katholieke partij verraden en aan den vijand overgeleverd; en om die slechte daad te beloonen zou het katholieke ministerie het ambt van burgemeester aan M. Perreau moeten toevertrouwen! Dat zal niet zijn, omdat het niet kan zijn.

Het Licht komt van Brussel.

De katholieken zijn dompers! De buitenlieden zijn ploegen die in God gelooven! Al wat geestelijk, godsdienstig, kerkelijk is, reikt naar duisternis, achteruitkruiperij! enz., enz. Dat schrijven alle dogen de liberale dagbladen; dat zeeveren in de herbergen de naar de mode opgekweekte schooljongens.

Het is van de groote steden, het is van Brussel, het is van overal, waar het liberalisme heerscht, dat het licht komt, schreeuwen zij erbij. Het is daar dat men vooruitgang ziet, dat het volk verlicht is, dat het onderwijs der kinderen op eene breede schaal bevordert en ondersteund wordt!

Al die rimram valt voor de echeitheid, voor de wezenlijkheid van den toestand der zaken, ons door eenige inlichtingen van een pedagogiek blad l'Abéille medegegeeld. Volgens dit allerbest onderdicht blad zouden er te Brussel achttien duizend (18,000) arme kinderen zijn van 7 tot 14 jaren, die recht hebben op het kosteloos onderwijs, en de gemeente scholen der hoofdstad, zouden er ten uiterste slechts negen duizend kunnen bevatten. Het is juist de helft plaats te weinig!!!

Wat het onderwijzend personeel betreft,

van Josephine! Zij is weg. Sta op en kleed u aan. Ik bestel paarden, koeriers, brieven, ik moet haar weer hebben; zij moet mijn kind zijn. Ik haal extrapost. Ik ben een ondankbare. O, waarom hebt gij mij dat gedaan — gij hebt mij bestolen, onder bezwarende omstandigheden mij mijnen dank afgestolen. Ik ben geschandvekt voor mijn geweten, voor de menschen en voor Gods rechtvaardigheid! Jongen, ik eisch haar; daarom kwam mij zijn gezicht zoo bekend voor. Zie mij maar niet zoo dom aan, als een kalf, en trek de laarzen aan. Zij kan nog niet over de grenzen zijn — de broek aan jongen!

De oude rende de deur uit en den trap af. Leo zag hem verschrikd na en begon aan zijn verstand te twijfelen. Hij ging den trap af en de meid gaf hem nauwkeurig bericht over het verdwijnen van Josephine.

Beneden trof hij zijnen vader aan, die onrustig zijne kamer op en neer liep, terwijl hij nu en dan hevig met de schouders trok.

De oude greep zijne hand en nam hem in zijnen loop gedurig mede.

— Verstaat gij het niet, begrijpt gij het niet? Jongen, Leo, die mijnheer, die oude mijnheer is het, die edele wakkere Franschman, waarvan ik u zoo dikwijls verhaald heb, die mij anno veertien, bij Brienne, in februari gered heeft, en Josephine is zijn kind; boven staat het in het papier, zoo klaar als de dag. Hij heeft mij van den dood gered; ik ben hem mijn leven, mijn erbarmelijk leven verschuldigd gebleven, en Josephine is zijn kind, ik weet het! O, ik weet het! ik heb altijd aan hem gedacht en den lieven God geboden, mij den man nog eenmaal onder de handen te laten komen, den eenigen, verstandigen, slinken kerel in geheel Frankrijk, in de

het zou nauwelijks toereikend zijn om het onderwijs te geven aan 3,000 leerlingen; nog eens een weinig meer als de helft te kort!!!

Er zijn te Brussel maar 75 onderwijzers en onderwijzeressen die gediplomeerd zijn; 52 per cent van de kinderen die ter school gaan worden toevertrouwd aan *moniteurs* of *opletters*, eerste broekgasten van 14 tot 18 jaar, en welke men betaalt naar evenredigheid van 20, 30, 40 fr. ter maand!!!

Is dat niet voorbeeldelijk?... lichtverspreidend?... en bijzonderlijk liberaal?...

De *Abéille* haalt eene Brusselsche gemeenteschool aan waar 160 kinderen van 7 tot 9 jaren op elkander gepropt zitten in een lokaal dat nog niet ruim genoeg is voor 80, onder het eenig toezicht van drie zulke kwade jongens.

Het is waar, dat het M. Anspach en M. Fneek zijn, die het bestuur van 't onderwijs te Brussel hebben; dat zij de wet van 1842 op 't lager onderwijs en degenen op de Normalscholen onder de voeten trappen; en dat zij wel gerust zijn in 't onderwijs der armen, als zij maar geld genoeg hebben voor de goddelooze school van juffer Gatti de Gamond!

Voor deze school zijn al de neigingen van die heeren, al de voordeelen van de stadskist: voor deze school, moest ook zijn de opbrengst van den belachelijken *schoolpenning*!

Is het nu niet waar dat het licht van Brussel komt?

Belgische Illustratie.

De *Belgische Illustratie* treedt heden haren vijftien jaargang in. Gedurende vier jaren heeft zij de gunst van het publiek mogen genieten.

Er zijn geene steden en zeker maar weinig dorpen op onze vaderlandschen bodem, waar de *Illustratie* nog onbekend is, waar zij geen toegang vindt. De hoop eens door ons uitgedrukt dat zij evenzeer in het schamel vertrek van den werkman als in de salons der rijken te vinden mocht zijn, is boven verwachting verwezenlijkt.

Een feit is het, 't welk niet kan worden weersproken, dat geen enkele *Illustratie* in gansch Europa met de belgische kan wedijveren, wanneer men den geringen prijs in aanmerking neemt. Toch zal nog een stap verder gegaan worden de *Illustratie* in belangrijkheid te doen toenemen, naarmate de belangstelling van het publiek blijft klimmen.

Helgeen reeds lang het plan der uitgevers was, willen zij thans geheel pogen te verwezenlijken. Door inhoud en gravuren willen zij trachten haar een nationaal karakter te geven. Het is hun doel van haar een uitgave te maken, die de liefde tot den heeregrond door historische herinneringen en al datgene wat het vaderland groots en schoons aanbiedt poogt te verlevendigen. Tot verwezenlijking van dit doel zullen de schoonste

en merkwaardigste plaatsen en gebouwen van België en Holland, van Zuid en Noord, door geïllustreerde beschrijvingen in ons tijdschrift worden vertegenwoordigd. Ten einde hiertoe volkomen op de hoogte te wezen, zullen getrouwe medewerkers der *Illustratie* uitstapjes doen in België en Nederland. Reeds in het eerste nummer van den nieuwen jaargang zullen zij de reeds dezer reishandelingen openen en hierna mede bestendig voortgaan, zoodat zij den lezers een keurige verzameling kunnen leveren van de meest merkwaardige gezichten en gebouwen uit alle oorden des lands, met eene beschrijving van alle bijzonderheden daaraan verbonden.

Zij hebben ook een uitstekend kunstenaar aan de *Illustratie* verbonden, die echt nationale type leveren en de oorspronkelijke novellen met kleine gravuren in den tekst opluisteren zal. Wat op het gebied der drukkunst door hun wordt gedaan, hiervan moge het eerste nummer van den nieuwen jaargang tot proeve strekken. In een uitgave als deze, die slechts 15 centiem per week kost, platen in kleurendruk te leveren zal iedereen voor onmogelijk houden; de uitgevers zijn echter niet voor zulk een kostbaren arbeid teruggeëind, in het volle vertrouwen dat hunne lezers dat groote offer naar waarde zullen weten te schatten. Zij zijn voornemens meermalen zulke platen in kleurendruk te leveren, wanneer het mocht blijken dat de intekenaren daarin belang stelden.

Dat door hun niets wordt ontzien om de tevredenheid der intekenaren te verwerven moet de prachtige *premieplaat* getuigen, die thans voor de pers gereed ligt en zoo spoedig een zorgvuldige uitvoering het toelaat zal worden verzonden. Wij achten ons gelukkig te kunnen zeggen dat *De val der Engelen* naar Vondel's *Lucifer* te Parijs door bevoegde beoordeelaars het meesterstuk van Doré wordt genoemd. Dit kunstgewrocht, niet minder dan 4300 vierkante centimeters groot, zal in den handel slechts voor de som van 20 francs verkrijgbaar zijn, terwijl de intekenaren slechts 70 centiem betalen en zoo loende voor den geringen prijs eene plaat erlangen, die aan compositie en gravure op ruim 20,000 francs komt te staan en waaraan door de grootste kunstenaars onzer eeuw niet minder dan anderhalf jaar arbeid is besteed.

Alles wat volgens het oordeel van Léon Gautier den kunstenaar Doré groot en eenig maakt; het gevoel van het pittoreske, de kunst der compositie, de geheimzinnige wetenschap om krachtige indrukken krachtig weer te geven, — dit alles vindt men in zijn *Val der Engelen* meer dan ooit vereenigd.

« Men vestige al zijne aandacht op de *premieplaat*, » zoo roept een der vereerders van Vondel bewonderend uit, « om de oogen te verzadigen aan het ijzige wakkend tafereel der wrake Gods, die zijn eigen Engelen niet heeft gespaard. De diamanten spits der bemelsche keurbende heeft de boog of halve maanvormige legerscharen geknakt en verbroken, hoe ze thans vluchten voor het kronkelend zwaard, hoe ze door elkander dwarlen, hoe ze nederstorten en tuimelen in den

DE PLEEGVADER.

(VERVOLG.)

IV.

De kommissaris van politie had de weinige bladen met steigende opmerkzaamheid gelezen. Een paar malen wische hij de brilglazen af, daar hij meende dat zij rochtig geworden waren. Op het einde van het papier werd het schudden van zijne schouders altijd heviger, en het bloed steeg hem naar het hoofd.

Hij wierp het papier, toen hij het gelezen had, op de tafel, sprong van het bed, rukte de deur open en riep op zijnen zoon. Daar deze niet spoedig verscheen liep hij haastig naar diens kamer.

Leo zat recht in het bed en zag zijnen vader zeer verschrikt aan, toen hij hem in zijne kamer zag komen. De kommissaris stond in een oogeblik naast hem en vatte hem met beide handen bij de schouders.

— Jongen, Leo! schreeuwde hij hem toe, waar is zij, waar hebt gij haar verborgen? waar is zij gebleven?

— Vader, wien bedoelt gij? wat is er gebeurd?

— Jongen, maak mij niets wijs! Waar is zij? Gij weet het! ik laat u aanbouwen, gij moet er een eed op doen! Gij weet waar zij is: gij zijt haren medeplichtige, haren deelgenoot!

— Maar om 's Hemels wil, vader, van wien spreekt gij? Ik bezweer u, spreekt!

— Van wie zou ik spréken, dan van haar,

politie te laten loopen — dat was niet goed van hem, dat hij zoo vroeg stierf, mij onder de oogen, onder de handon stierf. Zonder mijnen dank te sterven: daarmee heeft hij mij bet gehad. O die Franschen!

De oude hield op en zette zich uitgeput op de sofa.

— Maar stel u toch gerust, vader, laat ons eens overleggen, wat er te doen is? — Trouwen moet gij haar, al moest ook geheel Duitschland naar Parijs, om haar te halen. Trouwen moet gij haar, of gij zijt mijn zoon niet. Beminnen, op de handen moet gij haar dragen, als de dochter van den man, die uwen vader het leven gered heeft. Zij, het beste, liefste schepsel, is mijn erfdeel van mijnheer; ik eisch haar op bij den afgezant te Parijs.

Hij voegde zich het zweet van het voorhoofd en begon eindelijk rustiger te worden. Leo zelf, diep ontroerd, vol vreugde en zaligheid, overlegde nu, wat hij doen moest om Josephine terug te krijgen. Bekenden had zij niet; de meid wist alleen van de oude Griet.

Leo zou er onmiddellijk naar toe gaan, om haar uit te vragen. De oude zoon maar een oogeblik naar het bureel van politie gaan en dadelijk terug zijn, om dan ten gevolge van hetgeen Leo vernomen had, verdere maatregelen te nemen. Zoo gingen zij van elkander.

De kommissaris ging haastig weg met den hoed in de oogen gedrukt, ontroerd en nu en dan hevig met de schouders schuddend. Onderweg zag en hoorde hij niets, groette zijne kennissen niet en sprak loud op, zoodat de menschen hem verwonderd naketen.

In zijn bureel wierp hij haastig hoed en handschoenen op de tafel en riep spoedig den onder-

beambte, om zich de gewone politie-meedeelingen te laten opgeven.

— Wat is er bijzonders, wachtmeester Rapf? was de gewone vraag.

— Vijf gearresteerd wegens doelloos rondloopen, twee matrozen wegens straatschenderij.

— Weinig, Rapf, weinig! Zijn ze reeds verhoord?

— Neen, mijnheer de kommissaris. Drie totaal dronken; alsmede eene oude vrouw, wegens zware verdenking van diefstal, of heelerij.

— Wat heeft zij gestolen? wanneer? waar? vroeg de kommissaris verstrooid. Waar is het *corpus delicti*?

— Het *corpus delicti* is hier! zegde de wachtmeester en rolde een smeerig lap uit elkander.

De kommissaris ging drie schreden achteruit. Want uit de lompen blonk hem een klein gouden met diamanten bezet kruis tegen. Hij rukte het den wachtmeester uit de hand.

— Breng de oude hier! onmiddellijk!

De wachtmeester ging en kwam met Griet weer. De oude knikte, boog zich en streek het haar plat.

— Deze is de oude vrouw, die van den diefstal van het kruis verdacht is.

— Zoo gij, gij?

— Waarachtig niet, neen, neen, mijnheer de kommissaris, ik kan er een eed op allegen.

Want ten eerste ben ik daar geen mensch toe, maar leef eerlijk van de vriendschap van oude kennissen, en ten tweede heb ik geen kruis gestolen en zal het ook nooit doen. Maar ik heb slecht geslapen, mijnheer de kommissaris, vervolgde zij, zoo een slechte brits voor eene eerbare vrouw.

— Nu zeg het dan maar open en eerlijk, hoe